વિક્રમ સંવત-૨૦૩૬, ભાદરવા સુદ-૧૦, શુક્રવાર, તા. ૧૯-૯-૧૯૮૦
વચનામૃત-૩૯૩, ૩૯૪, ૩૯૬. પ્રવચન નં. ૩૮

આજ દસલક્ષણી ધર્મમેંસે છઠ્ઠા બોલ હૈ, છઠ્ઠા દિન હૈ ન? સંયમ.. સંયમ. ઉત્તમ સંયમકા દિન હૈ.

जो जीवरक्खणपरो, गमणागमणादिसव्वकज्जेसु।
तणछेदं पि ण इच्छदि, संजमधम्मो हवे तस्स।।३९९।।

આહાહા..! પહલે બાત જાનની તો પડેગી ન? ભલે સંયમ પાલ ન સકે. સંયમ ભી સમકિત બિના હોતા નહીં. પહલે આત્મદર્શન હોતા હૈ, બાદમેં સંયમ હોતા હૈ. ઉસ સંયમમેં ઐસા હૈ કિ છકાયકે જીવકી રક્ષામેં તત્પર, ઐસા પાઠ હૈ. ઉસકા અર્થ કિ કોઈ પ્રાણીકો મારનેકા ભાવ નહીં હૈ. રક્ષાકા અર્થ ઐસા નહીં હૈ કિ રક્ષા કર સકતે હૈં. પરજીવકી રક્ષા કર સકતે હૈં, ઐસી બાત હૈ નહીં. યહાં વહ શબ્દ પડા હૈ. '**રક્ષામેં તત્પર...**' અર્થાત્ કોઈ ભી પ્રાણીકો થોડા ભી દુઃખ હો, ઐસા ન કરે. ઔર એક તૃણકા-તિનકેકા છેદ ભી ન કરે. આહાહા..! સંયમ હૈ, કિસકો કહતે હૈં? એક તો આત્મજ્ઞાન અંતર આનંદ પૂર્ણાનંદ સ્વરૂપ, ઉસમેં દૃષ્ટિ ઘુસ ગયી. બાદમેં સંયમ અંદર સ્વરૂપમેં વિશેષ રમણતા કરના, વહ સંયમ હૈ. યહાં સંયમમેં તો વહાં તક કહા કિ એક તિનકેકા છેદ કરના, વહ ભી ઈચ્છતા નહીં. તિનકેકા છેદ કર સકતા હૈ, ઐસા પ્રશ્ન નહીં હૈ.

યહાં દો પ્રશ્ન હૈ-એક તો જીવકી રક્ષા ઐસા શબ્દ હૈ. ઉસકા અર્થ જીવકી રક્ષા કર સકતા હૈ, ઐસા નહીં. જીવકો નહીં મારનેકા ભાવ ઔર અંતરમેં રમનેકા ભાવ, વહ જીવકી રક્ષા નામ જીવકો દુઃખ ન દેનેકા ભાવ. આહાહા..! દૂસરી બાત-તિનકા. એક તિનકેકા તો દો છેદ ન કરે. ઉસકા અર્થ તિનકેકા છેદ કર સકતા હૈ, ઐસા નહીં.

શ્રીમદ્ રાજચંદ્રને ભી એક પત્રમેં ઐસા લિખા હૈ. શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર. હમારેમેં એક તૃણ હમારી ગુજરાતી ભાષા હૈ-તૃણ, તિનકેકા દો ટૂકડા કરનેકી હમારી શક્તિ નહીં હૈ. એક તિનકેકા દો ટૂકડા કરના, યહ હમારી શક્તિ નહીં. અર્થાત્ આત્મા પરદ્રવ્યકા કુછ કર સકતા નહીં. અરે..! યહ બાત. એક તિનકા, છિલકા.. છિલકા, ઉસકા દો

ટૂકડા કર સકતા નહીં. પરંતુ દો ટૂકડે હોતે હૈં તો મૈં હૂં તો ઠીક હુઆ, ઐસા ભી હૈ નહીં. આહાહા..! ઐસી બાત. બહુત સૂક્ષ્મ બાત, પ્રભુ! ઉસકા નામ સંયમ હૈ. સંયમ ઐસે પંચ મહાવ્રત અથવા બાહ્ય ક્રિયા વહ સંયમ હૈ, ઐસા નહીં. અંતરમેં એક અપના દ્રવ્ય દૂસરે દ્રવ્યકો છૂતા ભી નહીં ઔર દૂસરે દ્રવ્યકા દો ટૂકડા કરના યા રક્ષ કરના યા મારના, વહ આત્મા તો કર સકતા હી નહીં. આહા..! પર ઓરસે લક્ષ્ય છોડકર અપના આનંદસ્વરૂપ ભગવાન આત્મા, ઉસમેં રમણતા કરતે હૈં, ઉસકા નામ સંયમ કહનેમેં આતા હૈ. આહાહા..!

ઉસકા યહાં દો અર્થ લિયા હૈ. જીવકી રક્ષા કરતે હૈં. '**જીવોંકી રક્ષામેં તત્પર હોતા હુઆ ગમન આગમન આદિ સબ કાર્યોંમેં...**' ગમન આગમન કરતે હૈં, ઉન સબ કાર્યમેં '**તૃણકા છેદમાત્ર ભી નહીં ચાહતા હૈ,...**' આહાહા..! યે સ્વામી કાર્તિકેય. કુંદકુંદાચાર્યકે પહલે હો ગયે. ૨૨૦૦ સાલ હો ગયે. પહલે યહ બનાયા હૈ, કાર્તિકેયાનુપ્રેક્ષા. આહાહા..! વે કહતે હૈં કિ એક તિનકેકા છેદ કરના, વહ ભી આત્માકે અધિકારકી બાત નહીં હૈ. આહાહા..! તો ઈસ દુનિયાકી કૈસે રચના કી હોગી? આહાહા..!

અપની ચીજકા પહલે તો ભાન હુઆ. જ્ઞાતા-દષ્ટા આનંદ હૂં. મૈં પરકા સ્વામી નહીં હૂં. પર ચીજ મેરી હૈ, ઐસા મેરા કોઈ અસંખ્ય પ્રદેશમેં હૈ નહીં. પરંતુ મેરેસે તિનકેકા ટૂકડા ભી હો, વહ નહીં હૈ. ઔર મેરેસે કોઈ પ્રાણીકો થોડા ભી દુઃખ હો (ઐસા નહીં હૈ). સબ સુખી હોઓ. આહા..! મુજે પ્રતિકૂલતા દેકર ભી યદિ તુમ સુખી હોતે હો તો ભલે તુમ સુખી હોઓ, પરંતુ દુઃખી કોઈ ન હો. ઔર કિસીકો દુઃખી કરનેકા જ્ઞાનીકા, સંયમીકા ભાવ હોતા નહીં. ઉસકા નામ સંયમ હૈ. આહાહા..! અબ અપના ચલતા અધિકાર. ૩૯૩. આખિરકી પંક્તિ બાકી હૈ. ૩૯૩.

'**ઐસી સાધક...**' વહાંસે હૈ ન? ૩૯૩કી આખિરકી તીન પંક્તિ હૈ, ઢાઈ પંક્તિ હૈ. '**ઐસી સાધકપરિણતિકી અટપટી રીતિકો...**' ક્યા કહતે હૈં? આહાહા..! દષ્ટિકા વિષયભૂત ઐસા જો નિષ્ક્રિય દ્રવ્ય. સમ્યગ્દર્શન, પ્રથમમેં પ્રથમ ઉસકા વિષય-ધ્યેય તો અકેલા દ્રવ્ય હૈ. સમ્યગ્દર્શનકા વિષય કોઈ પર્યાય, ગુણભેદ, પરકી રક્ષા કરના, નહીં મારના વહ કુછ હૈ નહીં. સમકિતકા પહલા વિષય ત્રિકાલી ચીજ ભગવાન આત્મા.. વહ આયા? '**નિષ્ક્રિય દ્રવ્ય વહ અધિકકા અધિક રહતા હૈ.**' આહાહા..! બહુત સૂક્ષ્મ બાત. ધર્મીજીવકો સમ્યગ્દષ્ટિ યા મુનિકો ક્ષણ-ક્ષણમેં અપના નિષ્ક્રિય દ્રવ્ય (અધિકકા અધિક રહતા હૈ). નિષ્ક્રિય દ્રવ્ય અર્થાત્ જિસમેં રાગકી ઔર પર્યાયકી ક્રિયા નહીં હૈ ઐસી ત્રિકાલી ચીજ. આહાહા..! પર્યાયમેં નિર્ણય કરતા હૈ. પર્યાયમેં આનંદાદિકા અનુભવ કરતા હૈ, પરંતુ પર્યાય સક્રિય હૈ. વહ ત્રિકાલીમેં હૈ નહીં. આહાહા..! ઐસા

'**निष्क्रिय द्रव्य अधिकका अधिक रहता है.**' આહાહા..! ઐસી બાતેં.

'**ऐसी साधकपरिणतिकी...**' ધર્મીજીવકે સાધનકી દશા ઐસી અટપટી રીતિકો, '**ऐसी अटपटी रीतिको ज्ञानी बराबर समजते हैं,...**' આહાહા..! ક્યા સમજમેં આયા? દ્રવ્ય તો નિષ્ક્રિય હી હૈ. દ્રવ્યમેં તો પર્યાયકા પરિણમન જો હોતા હૈ, વહ દ્રવ્યમેં નહીં, અંદરમેં નહીં હૈ. આહાહા..! ફિર ભી બાહ્યકી ક્રિયા દિખતી હૈ, ચલના-ફિરના, ગમન (કરના), વહ સબ ક્રિયા જડકી હૈ. ઉસે જ્ઞાન જાનતા હૈ કિ યહ ક્રિયા હોતી હૈ. પરંતુ વહ મેરી નહીં. મૈં તો નિષ્ક્રિય દ્રવ્ય ચૈતન્ય હૂં. ઐસી ધર્મીકી કોઈ ભી ક્ષણ દ્રવ્યદૃષ્ટિસે હટતી નહીં. આહાહા..!

'**दूसरोंको समजना कठिन होता है.**' હૈ? ઐસી સાધકપરિણતિકી અટપટી રીતિ. એક ઓર દ્રવ્ય નિષ્ક્રિય ઔર એક ઓર પર્યાયમેં દયા, દાન, વ્રતકા ભાવ ભી આતા હૈ ઔર પર્યાયમેં નિર્મલતા ભી પ્રગટ હુઈ હૈ. આહાહા..! ધર્મીકો પર્યાયમેં વસ્તુ નિષ્ક્રિય હૈ ત્રિકાલી. પરંતુ ઉસકી દૃષ્ટિ કરનેસે પર્યાયમેં નિર્મલતા પ્રગટ હોતી હૈ. વહ નિર્મલતા હૈ ઔર સાથમેં કમજોરીકે કારણ રાગ, દયા, દાનકા ભાવ ભી હોતા હૈ. પરંતુ ઉસકો જાનતે હૈં કિ વહ મેરી ચીજ નહીં હૈ. આહાહા..! '**ऐसी साधकपरिणतिकी अटपटी रीतिको ज्ञानी बराबर समजते हैं, दूसरोंको समजना कठिन होता है.**' કઠિન. અશક્ય નહીં. સમજ સકે નહીં ઐસા નહીં. આહાહા..!

જિસકી દરકાર હી નહીં, જિસકો અપના સ્વભાવ ઔર વિભાવકા ભેદજ્ઞાન હી નહીં હૈ ઔર ભેદજ્ઞાન કરનેકા પ્રયત્ન ઔર પ્રયાસ ભી નહીં હૈ, ઉસકો તો યહ બાત બહુત કઠિન લગે. કઠિન લગે, પરંતુ અશક્ય નહીં હૈ. સમજમેં ન આવે ઐસી બાત હૈ નહીં. ધ્યાન રખે, સમજ કરે, રસ ચઢે, દુનિયાકા રસ કમ કરે તો આત્માકા રસ ચઢતા હૈ. લેકિન બહુત કઠિન બાત (હૈ), અટપટી બાત હૈ. અબ, ૩૯૪.

મુનિરાજકે હૃદયમેં એક આત્મા હી વિરાજતા હૈ. ઉનકા સર્વ પ્રવર્તન આત્મામય હી હૈ. આત્માકે આશ્રયસે બડી નિર્ભયતા પ્રગટ હુઈ હૈ. ઘોર જંગલ હો, ઘની ઝાડી હો, સિંહ-વ્યાઘ્ર દહાડતે હોં, મેઘાચ્છન્ન ડરાવની રાત હો, ચારોં ઓર અંધકાર વ્યાપ્ત હો, વહાં ગિરિગુફામેં બસ અકેલે ચૈતન્યમેં હી મસ્ત હોકર નિવાસ કરતે હૈં. આત્મામેંસે બાહર આયે તો શ્રુતાદિકે ચિંતવનમેં ચિત્ત લગતા હૈ ઔર ફિર અંતરમેં ચલે જાતે હૈં. સ્વરૂપકે ઝૂલેમેં ઝૂલતે હૈં. મુનિરાજકો એક આત્મલીનતાકા હી કામ હૈ. અદ્‌ભુત દશા હૈ. ૩૯૪.

૩૯૪. '**મુનિરાજકે હૃદયમેં...**' આહાહા..! મુનિ કિસકો કહતે હૈં? '**મુનિરાજકે હૃદયમેં એક આત્મા હી વિરાજતા હૈ.**' આહાહા..! ચૈતન્ય સહજાત્મ સ્વરૂપ સહજ સ્વરૂપ. વહ શ્રીમદ્કા વાક્ય હૈ. શ્રીમદ્કા અગાસ હૈ ન? ઉસકા યહ મંત્ર હૈ. સમહજાત્મ સ્વરૂપ. કોઈ ભી આયે ઉસે મંત્ર દેતા હૈ. સહજાત્મ સ્વરૂપ. સહજ આત્મ-સ્વાભાવિક આત્મ સ્વરૂપ. '**મુનિરાજકે હૃદયમેં એક આત્મા હી વિરાજતા હૈ.**' બાહરકી ચીજ તો બાહરમેં રહતી હૈ. આહાહા..! '**ઉનકા સર્વ પ્રવર્તન આત્મામય હી હૈ.**' આત્મામય હી હૈ. ભાષા દેખો! આહાહા..! યહ દસલક્ષણી ધર્મ હૈ. સંયમકી યહ ચીજ હૈ. '**ઉનકા સર્વ પ્રવર્તન આત્મામય હી હૈ.**' અંતર ભગવાન આત્મા જ્ઞાનસ્વરૂપ (હૈ). તો મુનિરાજકા સર્વ વર્તન જ્ઞાનમય હી હૈ. જાનના-દેખનામય હી ઉસકી ક્રિયા હૈ.

'**આત્માકે આશ્રયસે બડી નિર્ભયતા પ્રગટ હુઈ હૈ.**' આહાહા..! મૈં આત્મા શાશ્વત સત્તા, ઉસકો કોઈ સ્પર્શ કર સકે નહીં તો ઉસકો કોઈ માર સકે ઐસી ચીજ હૈ નહીં. ધર્મીકી યહ દષ્ટિ હૈ. આહાહા..! મેરા આત્મા, ઉસકે આશ્રયસે.. આશ્રય લિયા ત્રિકાલી જ્ઞાયક સ્વરૂપકા. સૂક્ષ્મ બાત હૈ, ભાઈ! અભી તો બાહરમેં સ્થૂલતા ચલતી હૈ, ઈસલિયે યહ બાત સમજનેમેં કઠિન પડે, પરંતુ અશક્ય નહીં હૈ. સંતોંને પંચમ આરેકે જીવોંકે લિયે યહ કહા હૈ. પંચમ આરાકે સાધુ, પંચમ આરાકે શ્રોતાકે લિયે કહા હૈ. આહાહા..! ઐસા નહીં સમજના કિ યહ તો ચૌથે આરેકી બાત હૈ. આહાહા..! કુંદકુંદાચાર્ય, અમૃતચંદ્રાચાર્ય, પદ્મપ્રભમલધારીદેવ સબ પંચમ આરેકે સાધુ થે ઔર પંચમ આરાકે શ્રોતાકો સમજાતે હૈં. ઐસા નહીં હૈ કિ પંચમ આરાકે પ્રાણીકો યહ બાત સમજમેં ન આવે. આહા..! ઉસકે લિયે તો શાસ્ત્ર બનાયા. આહાહા..! પંચમ આરાકે..

સમયસાર ૩૮વીં ગાથામેં હૈ, અપ્રતિબુદ્ધ થા. અનાદિસે અપ્રતિબુદ્ધ થા, ઉસકો ગુરુને સમજાયા. પંચમ આરાકા પ્રાણી. આહાહા..! સમજમેં આયા? પંચમ આરાકા અબુધ પ્રાણી, અપ્રતિબુદ્ધ-ભાન બિનાકે પ્રાણીકો... ૩૮ ગાથામેં હૈ, સમયસાર. ઉસકો ગુરુને સમજાયા. શાસ્ત્રમેં ૩૮ (ગાથામેં) તો ઐસા લેખ હૈ કિ સમજાયા તો વહ સમજ ગયા. ઓહો..! મૈં તો આત્મા આનંદ ઔર જ્ઞાનસ્વરૂપ હૂં. સમજ તો ગયા, પરંતુ ઉસકો ઐસા નિર્ણય હો ગયા, પંચમ આરાકે પ્રાણીકો, ઉસકી બાત કરતે હૈં. પંચમ આરાકે પ્રાણીકો (સમજાયા). સાધુ થે વે પંચમ આરાકે થે ઔર શ્રોતા ભી પંચમ આરાકા હૈ. પંચમ આરાકા શ્રોતા અપ્રતિબુદ્ધ થા, બિલકુલ અજ્ઞાની (થા). પરંતુ ગુરુને સમજાયા (તો) ઐસા સમજ ગયા.. આહાહા..! સંસ્કૃત ટીકામેં પાઠ ઐસા હૈ કિ ઐસા સમજ ગયા કિ અબ મૈં મેરી ચીજસે કભી છૂટુંગા નહીં. મેરા સમકિત અબ ગિરેગા નહીં. સેઠ! પાંચવે આરાકા (શિષ્ય કહતા હૈ).

મુમુક્ષુ :- કોઈ-કોઈ સમજે.

ઉત્તર :- ભલે કોઈ સમજે. પરંતુ યહાં તો યહ કહના હૈ કિ વહ ઐસા સમજા, સમ્યગ્દર્શન ઐસા પ્રાપ્ત કિયા, જ્ઞાન-ચારિત્ર ભી પ્રાપ્ત કિયા ઔર કહે કિ મૈં ઉસસે-સમ્યગ્દર્શનસે કભી ગિરુંગા નહીં. નિઃશંક હૂં. પંચમ આરામેં અપ્રતિબુદ્ધ થા, મુજે ગુરુને સમજાયા ઔર મૈં અપના સ્વરૂપ સમજા તો મૈં કહતા હૂં કિ મૈં સમ્યગ્દર્શનસે... ભગવાનકા વિરહ હૈ, કેવલીકા વિરહ હૈ, લેકિન મૈં કહતા હૂં મેરે આત્માકી સાક્ષીસે. ઐસા કહતા હૈ. ૩૮વીં ગાથામેં હૈ. મૈં નહીં ગિરૂંગા. આહાહા..! મૈં સમ્યગ્દર્શનસે, ભલે પંચમ આરામેં આયા, પરંતુ મૈં નહીં ગિરૂંગા. નિઃશંક ઐસા કહતા હૈ. ભગવાનકા વિરહ હૈ, ભગવાન હૈ નહીં. આત્મા હૈ ન! આહાહા..! અરે..! ઐસી બાતેં હૈં.

યહાં વહ કહતે હૈં, '**બડી નિર્ભયતા પ્રગટ હુઈ હૈ.**' આહાહા..! કોઈ ભય હી નહીં હૈ. પક્કે કિલેમેં જૈસે કિસીકા ભય નહીં હો. પક્કા કિલા હો, કિલા અરે..! વજ્રકા કિલા હો તો કિસીકા ભાય નહીં (હોતા). ઐસે ભગવાન આત્મા શાશ્વત સનાતન ચૈતન્યપ્રભુ, ઉસકી જહાં દૃષ્ટિ ઔર ભાન હુઆ તો નિર્ભયતા પ્રગટ હુઈ હૈ. '**બડી નિર્ભયતા પ્રગટ હુઈ હૈ.**' મુનિકી બાત કરતે હૈં.

'**ઘોર જંગલ હો, ઘની ઝાડી હો, સિંહ-વ્યાઘ્ર દહાડતે હોં,...**' સિંહ ઔર બાખ દહાડતે હો અર્થાત્ પુકાર કરતે હો. પુકાર કરતે હૈં. સિંહ ઔર બાઘકી આવાજ જંગલમેંસે આતી હો, ફિર ભી મુનિ અંદર ધ્યાનમેં આનંદમેં રહતે હૈં. આહાહા..! યહ આત્માકી ચીજ હૈ. આહાહા..! કહતે હૈં, સિંહ ઔર બાઘ દહાડતે હોં, યાની આવાજ-પુકાર કરતે હો. આહા..! પરંતુ મુનિકો ભય નહીં હૈ. અંતરમેં આનંદમેં રહતે હૈં. આહાહા..! હૈ? '**મેઘાચ્છન્ન ડરાવની રાત હો,...**' ઐસે કાલે બાદલ આ ગયે ઔર ડરાવની રાત હો. '**ચારોં ઓર અંધકાર વ્યાપ્ત હો, વહાં ગિરિગુફામેં મુનિરાજ બસ અકેલે ચૈતન્યમેં હી મસ્ત હોકર...**' આહાહા..!

વૈસે ભી ચૈતન્યકે સિવા બાહર કહાં જા સકતે હૈં. કલ્પના કર સકતા હૈ કિ મૈં ઐસા કરું, મૈં ઐસા કરું, ઐસા કરું. ઐસી કલ્પના કરતે હૈં. બાકી બાહરકો તો છૂતા ભી નહીં. પરદ્રવ્યકો તો આત્મા કભી તીન કાલમેં છૂતા નહીં. ઐસા સમયસારકી તીસરી ગાથામેં આયા હૈ. એક દ્રવ્ય-તત્ત્વ દૂસરે તત્ત્વકો કભી છૂતા નહીં. આહાહા..! કૈસે બૈઠે? પૂરા દિન શરીરસે કામ લેતા હૈ, દિખતા હૈ, વાણીસે કામ લેતા હૈ, દિખતા હૈ. આહા..! નૌકરચાકરસે કામ લેતે હૈં, ઉસે દેખતે હૈં ઔર ઉસકો કહના કિ વહ કુછ કરતા નહીં. ક્યા કરતા હૈ? વહ તો અંદર અભિમાન કરતા હૈ, ઉતના કરતા હૈ, બસ! વહ ક્રિયા નહીં કર સકતા હૈ. આહાહા..! યહ બાત અંદરમેં બૈઠની.. વીતરાગ

સર્વજ્ઞ પરમેશ્વર.. ઉસકી ઐસી પર્યાય હો ગયી હૈ. દ્રવ્ય તો ત્રિકાલી ધ્રુવ હૈ. પરંતુ પર્યાય ઐસી હો ગઈ. પર્યાય સમજે? અવસ્થા.

'ગિરિગુફામેં મુનિરાજ બસ અકેલે ચૈતન્યમેં હી મસ્ત...' યહ પર્યાય. ચૈતન્યમેં મસ્ત રહતે હૈં વહ પર્યાય હૈ. આહા..! પર્યાય અર્થાત્ અવસ્થા. આહાહા..! ત્રિકાલી ધ્રુવ ચૈતન્ય ભગવાન, ઉસમેં પર્યાયમેં મસ્ત રહતે હૈં. અંદરમેં પર્યાય ધ્રુવ સન્મુખ એકાકાર કર લેતે હૈં. આહાહા..! ઐસા માર્ગ હૈ, પ્રભુ! કઠિન લગે, ક્યા કરે? ભગવાનકા વિરહ પડા. આહા..! દૂસરા માર્ગ હો જાતા હૈ? જયપુરમેં મનોહરલાલજી આયે થે. મનોહરલાલજી. સેઠ! વર્ણીજીકે શિષ્ય મનોહરલાલજી. મનોહરલાલજી ચલ બસે. કિસીને માર ડાલા. વહાં જયપુર આયે થે. ઔર પ્રશ્ન કિયા થા. દો પ્રશ્ન કિયે. એક તો- મહારાજ! રાગ ઔર દ્વેષ, પુણ્ય ઔર પાપકો ભગવાનને પુદ્ગલ કહા, ઐસા ક્યોં? મનોહરલાલજીને પ્રશ્ન કિયા.

મુમુક્ષુ :- વે સાથમેં થે. ઉન્હોંને કહા કિ આપ બાહર જાઈયે, મુજે મહારાજસે પૂછના હૈ.

ઉત્તર :- આહાહા..! વહ બાત ઐસી પૂછી કિ, મહારાજ! ભગવાનને ઐસા ક્યોં કહા? દયાકા ભાવ, સત્યકા ભાવ, ભક્તિકા ભાવ પુદ્ગલ? કહા, ભાઈ! વહ ચીજ નિકલ જાતી હૈ. અપની ચીજ હો તો નિકલે નહીં. અપનેમેં હૈ વહ નિકલે નહીં ઔર નિકલે વહ અપની નહીં. સિદ્ધમેં રાગ-દ્વેષ રહતે નહીં. યદિ અપની ચીજ હો તો સિદ્ધમેં ભી હોની ચાહિયે. આહાહા..! એક પ્રશ્ન યહ થા.

દૂસરા પ્રશ્ન યહ થા. આપ ઉદ્દેશિકકા સ્પષ્ટિકરણ કીજિયે તો બહુત (લાભ હોગા). ક્યા સ્પષ્ટીકરણ? (ઉનકો ઐસા કહના થા કિ), ગૃહસ્થ બનાતે હૈં. કરનેકો કહતે નહીં કિ મેરે લિયે બનાઓ. તો ઉસકે લિયે બનાયા ઔર લેતે હૈં તો ઉસમેં ક્યા હૈ? ઉસમેં ઉદ્દેશિક દોષ ક્યા આયા? ઐસા પ્રશ્ન કિયા. ભાઈ! મૈં તો ઐસા કહતા હૂં, અરે..! ભગવાન વિરહ પડા. ત્રિલોકનાથકે વિરહમેં ઐસા અર્થ કરના કિ ઉસકે લિયે બનાયા હુઆ આહાર ઉદ્દેશિક લેતે હૈં, ઉસે ઉદ્દેશિક નહીં કહતે. પ્રભુકા વિરહ પડા હૈ, હમ ઐસા નહીં કહેંગે. આહાહા..! ઉસકે લિયે બનાતે હૈં, વહ લેતે હૈં, વહ ઉદ્દેશિક નહીં. ક્યોંકિ વહ કરતે નહીં હૈ, કરવાતે નહીં હૈ. વે તો માત્ર બનાયા હુઆ લેતે હૈં. તો વહ ઉદ્દેશિક નહીં, ઐસા કુછ કહો તો બહુત સંપ હો જાય. અરે..! ભાઈ! ભગવાનકા વિરહ પડા, પ્રભુકે પીછે ઐસા અર્થ કરના,..? આહાહા..! મૈંને તો થોડા શાંતિસે ઐસા ભી કહા,.. ઉનકે મકાનમેં થે ન? ગોદિકાકે મકાનમેં, ઉપરકી મંજિલ પર.

મૈં તો ભૈયા! ઐસા માનતા હૂં કિ વર્તમાને જો દિખતે હૈં, વહ દ્રવ્યલિંગી ક્ષુલ્લક ભી નહીં હૈ. શાંતિસે કહા. કોઈ અપમાન, અનાદર કરનેકા અપના ભાવ નહીં થા. માત્ર સત્ય ક્યા હૈ? ભગવાન ત્રિલોકનાથકા વિરહ પડા, ઉનકે પીછે ઉસકા અર્થ વિપરીત કરના, પ્રભુ! ઐસા અભી નહીં હો સકતા. ક્યોંકિ આહાર ઉસકે લિયે બનાતે હૈં ઔર વહ લેતે હૈં તો વહ અનુમોદન હૈ. મન-વચન-કાયા, કરના-કરવાના-અનુમોદન ઈન નવ કોટિમેં અનુમોદન હૈ. અનુમોદન હૈ તો નવ કોટિ ટૂટ જાતી હૈ. આહા..! સમજમેં આયા? થોડા ઉનકો ઐસા લગા. મૈંને તો કહા, મુજે તો કોઈ દ્રવ્યલિંગી ક્ષુલ્લક ભી દિખતે નહીં. ક્યોંકિ ઉસકે લિયે બનાતે હૈં ઔર લેતે હૈં. દૂસરા તો કોઈ ઉપાય નહીં હૈ. કાલ ઐસા હૈ. ઐસે કોઈ તૈયાર હૈ નહીં, ધર્મી તૈયાર હૈ નહીં, ઔર ઐસા ઘરમેં તૈયાર માલ હૈ નહીં. સાધુકો ધ્યાનમેં રખકર ઉસકે લિયે પાની બનાયે, આમરસ બનાયે, મોસંબીકા પાની બનાયે ઔર બાદમેં વ્હોરતે હૈં. વહ સબ પ્રભુકા માર્ગ નહીં હૈ, ભાઈ!

યહાં તો કહતે હૈં, આહાહા..! ગિરિગુફામેં મુનિરાજ ચલે જાતે હૈં. જિન્હેં દુનિયાકી કોઈ દરકાર નહીં હૈ. '**મુનિરાજ બસ અકેલે ચૈતન્યમેં મસ્ત હોકર નિવાસ કરતે હૈં.**' ચૈતન્યમેં મસ્ત હોકર નિવાસ કરતે હૈં. આહા..! બાહરમેં દિખતા હૈ, માનોં યહ કરતે હૈં, ચલતે હૈં, ફિરતે હૈં, વહ સબ ક્રિયાકે કર્તા વે હૈં નહીં. અંતર ચૈતન્યમેં રાગાદિ દયા, દાન મહાવ્રતકા આતા હૈ. ઉસકા ભી વે કર્તા નહીં. આહાહા..! વે તો ચૈતન્યસ્વરૂપ ભગવાન આત્મા ઉસમેં મસ્ત હૈં. હૈ? '**અકેલે ચૈતન્યમેં મસ્ત હોકર...**' અકેલે ભાષા હૈ. '**મુનિરાજ બસ અકેલે ચૈતન્યમેં મસ્ત હોકર નિવાસ કરતે હૈં.**' આહાહા..!

'**આત્મામેંસે બાહર આયેં તો શ્રુતાદિકે ચિંતવનમેં ચિત્ત લગતા હૈ...**' અંતરમેંસે બાહર આયેં તો શાસ્ત્ર સ્વાધ્યાય કરતે હૈં. '**ઔર ફિર અંતરમેં ચલે જાતે હૈં.**' આહાહા..! યહ સંયમ. આજ સંયમકા દિન હૈ. સુગંધ દસમી. દસમી હૈ ન? સુગંધ દસમી. સુગંધ કૌન-સી? યહ સુગંધ. આત્માકી સુગંધ. આહાહા..! આત્મામેંસે અતીન્દ્રિય આનંદ આતા હૈ, વહ આત્મામેં સુગંધ હૈ. આહાહા..! બાત હી અલગ હૈ. આહા..!

યહાં કહતે હૈં, ધર્માત્મા મુનિરાજ તો અપને ચૈતન્યમેં હી મસ્ત રહતે હૈં. કભી અંદર નહીં રહ સકે તો શાસ્ત્ર વાંચનમેં આ જાયેં. ફિર અંતરમેં ચલે જાતે હૈં. છઠ્ઠે-સાતવેં ગુણસ્થાનમેં રહતે હૈં. મુનિકો છઠ્ઠા-સાતવાં ગુણસ્થાન એક ક્ષણમેં દો બાર આતા હૈ. છઠ્ઠે આતે હૈં, ક્ષણમેં સપ્તમમેં વિકલ્પ છૂટકર નિર્વિકલ્પ આનંદમેં આ જાતે હૈં. ખાતે હૈં, પીતે હૈં, બોલતે હૈં, ચલતે હૈં, લેકિન છઠ્ઠે-સાતવેમેં આ જાતે હૈં.

આહાહા..! અરેરે..! યહ ભી માલૂમ નહીં.

'**स्वरूपके झूलेमें झूलते हैं.**' આહા..! ઝૂલા જૈસે ઝૂલતા હૈ, વૈસે મુનિરાજ તો સ્વરૂપકે ઝૂલેમેં ઝૂલતે હૈં. ઉસકો સંયમ કહતે હૈં. આહાહા..! અંતર સ્વરૂપ આત્માકા ચૈતન્ય, રાગકે વિકલ્પસે ભિન્ન ચીજ, ઉસકે અનુભવમેં વે ઝુલતે હૈં. આહાહા..! '**मुनिराजको एक आत्मलीनताका ही काम है.**' હૈ તો યહ એક હી કામ હૈ. ઉપદેશ કરના, દુનિયામેં પુસ્તક બનાના, યહ કરના, વહ કરના વહ કુછ ઉનકા કામ નહીં હૈ. વહ તો બન જાઓ તો બન જાઓ, ઉસકે કારણસે. યહ ટીકા અમૃતચંદ્રાચાર્યને બનાયી. ટીકા કરતે હુએ આખિરમેં ઐસા કહા, મૈંને ટીકા નહીં બનાયી હૈ. વહ તો શબ્દસે બન ગયી હૈ. મૈં તો મેરે જ્ઞાનસ્વરૂપમેં ગુપ્ત હૂં. મૈં વિકલ્પમેં આયા નહીં. ટીકા મેરેસે બની હૈ, ઐસે માનના નહીં. આહાહા..! ગજબ બાત! સમયસારકી ટીકા હૈ ન! અભી ભરતક્ષેત્રમેં ઐસી ટીકા હૈ હી નહીં. ઐસી ટીકા. એક-એક શબ્દમેં ગંભીરતાકા પાર નહીં. ઓહો..! ગૂઢ ભાષા. ઐસી ટીકા બનાકર કહતે હૈં કિ મૈંને બનાયી નહીં હૈ, હાં! ભાઈ! વહ જડકી પર્યાયસે બન ગઈ હૈ. મૈં તો મેરે જ્ઞાનસ્વરૂપમેં ગુપ્ત હૂં. આહાહા..! યે મુનિરાજ. હૈ?

'**मुनिराजको एक आत्मलीनताका ही काम है. अद्भुत दशा है.**' વહ કોઈ અલૌકિક દશા હૈ, બાપૂ! આહાહા..! ૩૯૪ હુઆ ન? ફિર? ૩૯૬?

तीन लोकको जाननेवाला तेरा तत्त्व है उसकी महिमा तुझे क्यों नहीं आती? आत्मा स्वयं ही सर्वस्व है, अपनेमें ही सब भरा है. आत्मा सारे विश्वका ज्ञाता-दृष्टा एवं अनंत शक्तिका धारक है. उसमें क्या कम है? सर्व ऋद्धि उसीमें है. तो फिर बाह्य ऋद्धिका क्या काम है? जिसे बाह्य पदार्थोंमें कौतूहल है, उसे अंतरकी रुचि नहीं है. अंतरकी रुचिके बिना अंतरमें नहीं पहुंचा जाता, सुख प्रगट नहीं होता. ૩૯૬.

૩૯૬. '**तीन लोकको जाननेवाला तेरा तत्त्व है.**' પ્રથમ પંક્તિ. આહાહા..! '**तीन लोकको जाननेवाला...**' ક્યા કહતે હૈં? તીન લોકમેં અપની કોઈ ચીજ હૈ ઐસા માનનેવાલા આત્મા નહીં હૈ. અપને સિવા-અલાવા સબ ચીજ, વિકલ્પસે લેકર કોઈ ચીજ મેરી હૈ, ઐસા મુનિ, સમકિતી માનતે નહીં. આહાહા..! '**ऐसा तीन लोकको जाननेवाला तेरा तत्त्व है...**' જાનનેવાલા તત્ત્વ હૈ. તીન લોકમેં કોઈ ચીજકો કરે, બનાવે, રચે, વ્યવસ્થા કરે વ્યવસ્થાપક હોકર (ઐસા તત્ત્વ નહીં હૈ). સેઠને કહા થા ન? વ્યવસ્થાપક. પ્રશ્ન કિયા થા. કિસીકી વ્યવસ્થાન કરનેવાલા વ્યવસ્થાપક. આહાહા..!

યહાં કહતે હૈં કિ તેરા તત્ત્વ તો તીન લોકકો જાનનેવાલા તેરા તત્ત્વ હૈ. આહા..! એક દયા, ભક્તિકે રાગસે લેકર પૂરી દુનિયાકો જાનનેકા આત્માકા સ્વભાવ હૈ. રાગકા કરના વહ ભી આત્માકા સ્વભાવ નહીં હૈ. આહાહા..! અરે..! કબ બૈઠે? '**ઉસકી મહિમા તુજે ક્યોં નહીં આતી?**' તીન લોકકો જાનનેવાલા તેરા તત્ત્વ હૈ, ઉસકી મહિમા તુજે ક્યોં નહીં આતી હૈ? આહાહા..! '**આત્મા સ્વયં હી સર્વસ્વ હૈ,...**' આત્મા સ્વયં હી સર્વસ્વ હૈ. જ્ઞાન વહ, આનંદ વહ, વીર્ય વહ, શાંતિ વહ, પુરુષાર્થ વહ, વહી સબ હૈ. અંદરમેં સબ ભરા હૈ. આહાહા..! '**આત્મા સ્વયં હી સર્વસ્વ...**' કોઈ ભી અલ્પતા ઉસમેં હૈ નહીં. પૂર્ણાનંદકા નાથ, એક-એક ગુણ પૂર્ણ ઐસે અનંત ગુણકા પૂર્ણ નાથ આત્મા હૈ અંદર. અરેરે..! ઉસકે સામને કભી દેખા નહીં ઔર ઉસકા અનાદર કરકે, જગતકા આદર કરકે (ભટકા). જિસકા આદર કિયા ઉસકા સંયોગ મિલે બિના રહે નહીં. તો પરિભ્રમણમેં રખડેગા. આહાહા..!

યહાં તો કહતે હૈં, '**આત્મા સ્વયં હી સર્વસ્વ હૈ, અપનેમેં હી સબ ભરા હૈ.**' હૈ? અપનેમેં હી. અપની ચીજમેં હી સબ ભરા હૈ. અતીન્દ્રિય આનંદ ભરા હૈ, અતીન્દ્રિય શાંતિ ભરી હૈ, અનંત જ્ઞાન હૈ, અનંત દર્શન હૈ, અનંત વીર્ય હૈ.. ઓહો.! અનંત દર્શનઉપયોગ હૈ, અનંત પ્રભુતા હૈ, અનંત પરમેશ્વરતા હૈ. ઐસી અનંત-અનંત શક્તિકા તો ભંડાર તેરા હૈ. આહાહા..! મૌજૂદગી રખનેવાલી ચીજ હૈ, ઉસકી નજર ન કરે ઔર મૌજૂદ નહીં હૈ, અનિત્ય હૈ (ઉસ પર નજર કરતા હૈ). ક્યોંકિ અપના સ્વભાવ ધ્રુવ હૈ, નિત્ય હૈ, ઐસા પરિણામ જાનતા હૈ. ધ્રુવકો ધ્રુવપને નહીં જાના તો દૂસરી ચીજકો ધ્રુવ કરનેકી ઇચ્છા હૈ. દૂસરી ચીજ હમેશા રહે ઐસી ભાવના હૈ. મેરી ચીજ કાયમ રહે ઐસી ભાવના છોડકર, યહ ચીજ કાયમ રહે (ઐસી ભાવના ભાતા હૈ). આહાહા..! સમજમેં આયા?

ધ્રુવ તો યહ આત્મા ભગવાન હૈ. ઐસા પર્યાય જાનતી હૈ. વહ પર્યાય ધ્રુવકો નહીં જાનતી હૈ, તબ પરકો કાયમ રખનેકા ભાવ (કરતી હૈ). જૈસે કાયમ સ્વયં રહતા હૈ, અપની ખબર નહીં તો દૂસરી ચીજ કાયમ રહે-સ્ત્રી, કુટુંબ, પરિવાર, લક્ષ્મી, ઇજ્જત, મકાન.. આહાહા..! જો નાશવાન, ક્ષણમેં નાશવાન (હૈ). આહાહા..! અપની ધ્રુવતા, અપની નિત્યતા કાયમ રહનેકી ભાવના નહીં હૈ. હૈ કામય રહનેવાલી ચીજ, ઉસકી દૃષ્ટિ નહીં હૈ તો પરકો કાયમ રખનેકા ભાવ હૈ. આહાહા..! ઐસી બાત હૈ. પુસ્તકમેં માલ-માલ આ ગયા હૈ. આહાહા..!

કલ તો એક વૈષ્ણવકા.. કૌન વહ? મકોડી ડૉક્ટર. ડૉક્ટર? રાજકોટ. વ્યાખ્યાનમેં હમેશા આતે થે. વૈષ્ણવ અન્યમતિ. ઉસને લિખા હૈ, માસિક. બહિનકે જન્મદિનકા

લેખ. વહ ગયા ઔર પઢકર... કલ પત્ર આયા હૈ. આહાહા..! ઈસમેં ક્યા-ક્યા નહીં હૈ? ઈસમેં સબ ભરા હૈ. આહાહા..! ઈસ પુસ્તકકો તો.. ક્યા કહા? મ્યુઝિયમમેં (રખના ચાહિયે). સંગ્રહાલય. ઐસા બોલા. ચંદુભાઈ પઢકર સુનાતે થે. યહ રાજકોટસે આયા હૈ. આહાહા..!

યહાં કહતે હૈં, '**અપનેમેં હી સબ ભરા હૈ. આત્મા સારે વિશ્વકા જ્ઞાતા-દષ્ટા...**' આહાહા..! ભગવાન આત્મા સારે વિશ્વકા. સારે અર્થાત્ પૂરા વિશ્વ. વિશ્વ અર્થાત્ સમસ્ત પદાર્થ. દેવ, ગુરુ, શાસ્ત્ર યા સ્ત્રી, કુટુંબ, પરિવાર ઔર યહ શરીર, વાણી ઔર મન. '**સારે વિશ્વકા જ્ઞાતા-દષ્ટા...**' હૈ. જાનનેવાલા ઔર દષ્ટા-દેખનેવાલા હૈ. '**એવં અનંત શક્તિકા ધારક હૈ.**' ઐસી તો અનંત શક્તિ. જ્ઞાતા-દષ્ટા તો હૈ, ઉસકે સિવા અનંત શક્તિકા ધારક હૈ. આહાહા..! જીવતર શક્તિ, ચિતિ, દર્શિ, જ્ઞાન, સુખ, વીર્ય, પ્રભુત્વ, વિભુત્વ ઐસી અનંત શક્તિકો ધારણ કરનેવાલા હૈ. આત્માકો સમજનેકા પ્રયત્ન નહીં ઔર દૂસરી ચીજમેં પૂરી જિંદગી નિકાલ દે. આહાહા..! ઉસસે પરિભ્રમણમેં જાયે. જાયે કહાંકા કહાં ભવ કરે.. આહાહા..! અનંત કાલમેં મનુષ્યપના મિલના મુશ્કિલ. આહાહા..!

'**ઉસમેં ક્યા કમ હૈ?**' હૈ? ઉસમેં ક્યા કમી હૈ? ભજનમેં નહીં આયા થા?

પ્રભુ મેરે તૂ સબ બાતે પૂરા, પ્રભુ મેરે તૂ સબ બાતે પૂરા.

પરકી આશ કહાં પ્રીતમ, હે પ્રિય આત્મા! અપનેકો છોડકર 'પરકી આશ કહાં કરે પ્રતીમ, કિણ બાતે તૂ અધૂરા?' તૂ કિસ બાતસે અધૂરા હૈ? પ્રભુ! આહાહા..! ભક્તિ આતી હૈ, ભજન આતા હૈ. હિંમતભાઈ એક બાર બોલે થે. આહાહા..!

'**ઉસમેં ક્યા કમ હૈ?**' તેરેમેં ક્યા કમી હૈ? પ્રભ! અનંત આનંદ, અનંત જ્ઞાન, અનંત શાંતિ, અનંત સ્વચ્છતા, અનંત પ્રભુતા-પરમેશ્વરતા (ભરી હૈ). તુમ પરમેશ્વર હો, ભગવાન હો. આહાહા..! ઐસી શક્તિ ઔર સ્વભાવ તેરા અંદરમેં પડા હૈ. '**સર્વ ઋદ્ધિ ઉસીમેં હૈ.**' આનંદકી, જ્ઞાનકી, શાંતિકી ઋદ્ધિ આત્માકી સબ ઋદ્ધિ તેરેમેં હૈ. '**તો ફિર બાહ્ય ઋદ્ધિકા ક્યા કામ હૈ?**' આહાહા..! તો ફિર બાહ્ય ઋદ્ધિકા ક્યા કામ હૈ? તેરેમેં અંદર અનંત શાંતિ આદિ સમૃદ્ધિકી ઋદ્ધિ ભરી હૈ. અનંત! તો ફિર તુજે બાહ્યકા ક્યા કામ હૈ? પ્રભુ! કઠિન બાત. ક્રિયાકાંડ કરે તો ઉસે સૂઝ પડે. વ્રત કરે, તપસ્યા કરે, આહાહા..! વહ તો રાગકી મંદતા હૈ, કોઈ ધર્મ તો હૈ નહીં. આહાહા..!

વહ યહાં કહતે હૈં, '**જિસે બાહ્ય પદાર્થોંમેં કૌતૂહલ હૈ...**' જિસકો બાહ્ય પદાર્થમેં... આહાહા..! અપને સિવા કોઈ ભી ચીજમેં વિસ્મયતા હૈ, કૌતૂહલ હૈ, ઠીક હૈ, આશ્ચર્ય

હૈ, ઐસા હૈ ઉસકો આત્માકા અનાદર હૈ. '**ઉસે અંતરકી રુચિ નહીં હૈ.**' હૈ? આહાહા..! '**જિસે બાહ્ય પદાર્થોંમેં કૌતૂહલ હૈ...**' કૌતૂહલ નામ વિસ્મયતા, અધિકતા, આશ્ચર્યતા, વિશેષતા, અપને સિવા બાહ્ય પદાર્થમેં કુછ ભી વિશેષ, વિસ્મય, આશ્ચર્ય લગે,.. આહાહા..! ઉસે અંતરકી રુચિ નહીં. આહાહા..! ઉસે અંતરમેં આત્મા અનંત ઋદ્ધિકા ધની હૈ, ઉસકી રુચિ નહીં હૈ.

'**અંતરકી રુચિકે બિના અંતરમેં નહીં પહુંચા જાતા,...**' આહાહા..! અંતર સ્વભાવ ચૈતન્યમૂર્તિ પ્રભુ, ઉસકી રુચિ બિના.. ક્યોંકિ રુચિ અનુયાયી વીર્ય. જહાં રુચિ હૈ, વહાં વીર્ય કામ કરતા હૈ. જિસ ઓરકી રુચિ હૈ વહાં પુરુષાર્થ કામ કરતા હૈ. જો આત્માકી રુચિ હો તો પુરુષાર્થ વહાં કામ કરે. બાહ્યમેં રુચિ હૈ તો પુરુષાર્થ બાહ્યમેં કામ કરતા હૈ. ભાવમેં. કામ કર નહીં સકતા. આહાહા..! અકેલે હીરે ભરે હૈં!! આહા..! હીરેકા.. મકોડી કહા ન? ડૉક્ટર, વૈષ્ણવ. રાજકોટમેં નવરંગભાઈકે યહાં આયે. ઉસકા પત્ર આયા, ઈસ બાર માસિક પત્ર પઢકર. અપના માસિક હૈ ન? આત્મ ધર્મ. બહિનકે જન્મ દિવસકા પઢકર ખુશ હો ગયા. આહાહા..! ઈસમેં ક્યા હૈ! બહિનકે વચનામૃતમેં ક્યા બાકી હૈ? ઓહો..! વૈષ્ણવ. મધ્યસ્થ આદમી હો, કુછ સત્યકી જિજ્ઞાસા કરનેકી રુચિ હો, કુછ રુચિ હો તો ઉસકો મહિમા આયે બિના રહે નહીં. આહાહા..! યહ ચીજ!

'**અંતરકી રુચિકે બિના અંતરમેં નહીં પહુંચા જાતા,...**' આહાહા..! બાહરકી રુચિમેં બાહર હી રુક જાતા હૈ. અંતરકી રુચિ બિના અંતરમેં જા સકતા નહીં. આહાહા..! જ્ઞાનકા સૂક્ષ્મ ઉપયોગ કરકે અંદરમેં પકડના, વહ રુચિ બિના હો સકતા નહીં. આહાહા..! રુચિ કહીં રુક ગઈ હૈ. જો અંતરમેં પકડનેકી શક્તિ નહીં હૈ, તો રુચિ કહીં ન કહીં અટક ગઈ હૈ. આહાહા..! ઉસકો છોડકર અંદરમેં જાતા નહીં. આહાહા..! '**રુચિકે બિના અંતરમેં નહીં પહુંચા જાતા, સુખ પ્રગટ નહીં હોતા.**' અંતરમેં ગયે બિના આનંદ નહીં આતા. આહાહા..!

મુમુક્ષુ :- કાલલબ્ધિ..

ઉત્તર :- નહીં, નહીં, નહીં. પત્ર દેખા તો પહલે હમારે પાસ આતા થા. મૈં તો ઉસકો ઐસા જવાબ દેતા થા કિ કાલલબ્ધિ તુમને ભાષા સુન લી હૈ ન? કાલલબ્ધિકા યથાર્થ જ્ઞાન કિયા હૈ? યદિ કાલલબ્ધિકા જ્ઞાન કર લે તો દૃષ્ટિ અંદરમેં ગઈ, ઉસકો કાલલબ્ધિકા જ્ઞાન હોતા હૈ. યહ (ચર્ચા) તો હમારે સાથ (સંવત) ૧૯૯૦કી સાલસે રાજકોટમેં સંપ્રદાયમેં ચલતી થી. કાલલબ્ધિ હોગી તબ ચલે. અરે..! સંપ્રદાયમેં પહલે ચલતી થી ન. (સંવત) ૧૯૭૨કી સાલ, ૭૨કી સાલ. કિતને સાલ હુએ? ૬૪. સાઠ

ઔર ચાર. હમારે ગુરુભાઈ બારંબાર ઐસા કહતે થે કિ ભગવાન કેવલીને દેખા હોગા તબ પુરુષાર્થ હોગા. અપને ક્યા કરે? ઐસા કહતે થે. યહ તો ૭૨કી સાલ. સેઠ! આહાહા..! હમ તો સુનતે થે. દો સાલકી દીક્ષા (થી). ૧૯૭૦મેં દીક્ષા (લી). ૧૯૭૨ તક દો સાલ સુના. ભગવાનને દેખા હોગા વૈસા હોગા, અપને ક્યા કરે? અરે..! મૈંને કહા, સુનો! દો સાલ સુના. અબ મુજસે રહા નહીં જાતા.

ભગવાન કેવલજ્ઞાની જગતમેં હૈં, એક જ્ઞાનગુણકી એક પર્યાયમેં તીન કાલ તીન લોક જાનતે હૈં, ઐસી પર્યાયકી સત્તા જગતમેં હૈ, ઐસા સ્વીકાર કિયે બિના કેવલીને દેખા વૈસા હોગા, ઐસા કહાંસે આયા? સેઠ! કેવલીને દેખા, તો કેવલજ્ઞાની હૈ ઐસી પ્રતીતિ હૈ? પ્રતીતિકે બિના તૂ ઐસે હી બાત કરતા હૈ. આહાહા..! કિસે પડી હૈ? બહુત ચલી થી. હમારે ગુરુ તો બેચારે ભદ્રિક થે. બહુત ગંભીર થે. ઉન્હેં યહ બાત માલૂમ નહીં થી. આહાહા..!

ભગવાનને દેખા વૈસા હોગા. બાત તો ઐસી હી હૈ. સ્વામી કાર્તિકેયમેં લિખા હૈ. સ્વામી કાર્તિકેય. જૈસા ભગવાનને દેખા, જિસ સમય, જિસ કાલમેં જહાં હોગા વહ હોગા. ઉસમેં શંકા કરે વહ મિથ્યાદૃષ્ટિ હૈ. પરંતુ ઉસકી દૃષ્ટિ હૈ કહાં? આહાહા..! ભગવાનને દેખા તો ભગવાનકી દૃષ્ટિ, ભગવાનકા જો જ્ઞાન હૈ, ઉસ જ્ઞાનકી જિસકો પ્રતીતિ હુઈ,.. આહાહા..! ઐસે હી બાત કરે... કાલલબ્ધિકા આતા હૈ ઉસમેં-કલશટીકામેં. દૂસરી જગહ કાલલબ્ધિ આદિ આતા હૈ. કાલલબ્ધિ આદિ. યહાં અકેલી કાલલબ્ધિ લી હૈ. પરંતુ કાલલબ્ધિ.. બાપૂ! સંસારકે કોઈ કામમેં તૂ કભી ઐસા વિચાર કરતા હૈ કિ કાલલબ્ધિ પકી નહીં, ઈસલિયે કામ નહીં હુઆ. વહાં તૂ ઐસા વિચાર કરતા હૈ? ઔર આત્માકે ધર્મકા વિચાર કરતા હૈ, તબ કાલલબ્ધિ પકેગી તબ ધર્મ હોગા. તુજે આત્માકી રુચિ નહીં હૈ. આહાહા..! સંસારકા કામ કરનેમેં કભી વિચાર કરતા હૈ? કિ કાલલબ્ધિ હોગી તબ મિલેગા, પૈસા મિલેગા, સ્ત્રી મિલેગી, ઈજ્જત મિલેગી, ઐસા વિચાર કરતા હૈ? વહાં તો કહતા હૈ, મૈં પુરુષાર્થ કરુંગા તો મિલેગા. આહાહા..! તેરા પાગલપન તો દેખ. યે પાગલપના! પરકી ચીજમેં તુજે કાલકી દરકાર નહીં ઔર તેરી ચીજમેં કાલકી દરકાર! ઔર તેરા પુરુષાર્થ જબ અંદરમેં જાયેગા, તેરી કાલલબ્ધિ પક જાયેગી.

ટોડરમલજી તો વહાં તક કહતે હૈં, મોક્ષમાર્ગ પ્રકાશકમેં, આહાહા..! કાલલબ્ધિ ઔર ભવિતવ્યતા કોઈ વસ્તુ નહીં હૈ, ઐસા લિખા હૈ. જિસ સમય તૂ કામ કરેગા, વહ કાલલબ્ધિ. ઔર ઉસ સમય ભાવ આયા વહ ભવ્યત્વતા. મોક્ષમાર્ગ પ્રકાશક. ટોડરમલ. ઓહોહો..! હજારોં બોલકા સ્પષ્ટીકરણ કિયા હૈ. ઐસા સ્પષ્ટીકરણ કરતે-

કરતે બ્રાહ્મણમેં વિરોધ હો ગયા. બ્રાહ્મણમેં વિરોધ હો ગયા તો બ્રાહ્મણને ઐસા કિયા કિ ઉસકી... ક્યા કહતે હૈં? જેબમેં શંકરકી મૂર્તિ રખ દી. ગુમતાસે. ઔર રાતકો રાજાકો કહા, પ્રભુ! યહ શંકરકી મૂર્તિકા અનાદર કરતે હૈં. કૌન જાને કૈસા કાલ! આહાહા..! રાજાને હુકુમ કિયા, હાથીકે પૈરોં તલે કુચલ દો. અરર..ર..! મોક્ષમાર્ગ પ્રકાશક બનાનેવાલે. રાજાને હુકુમ કર દિયા, હમારે પરમેશ્વરકા અનાદર કરતે હો, મૂર્તિ જેબમેં રખતે હો? ગુંજા.. ગુંજા સમજે? જેબ. આહાહા..!

હાથીકો કહા, ઈસે માર દે. હાથી મારતા નહીં થા. હાથી ડરતા થા બેચારા. અરેરે..! ઈસ મનુષ્યકો કૂચલ દૂં? ટોડરમલજી બોલે, અરે..! હાથી! રાજાકો દરકાર નહીં હૈ તો તુજે ક્યોં દરકાર હોતી હૈ? પૈર રખ દે. પૈર મેરે પર રખ. પૈર રખા, કૂચલ દિયા. દેહ છૂટ ગયા. આહાહા..! ઐસા કાલ. ઉસ વક્ત કોઈ જૈન હોગા, નહીં હોગા, ક્યા (હોગા)? જૈન બિનાકી નગરી તો હોગી નહીં. પરંતુ રાજાકા હુકમ હુઆ વહાં..

ઈસલિયે વે કહતે હૈં, વહાં કાલલબ્ધિ નહીં દેખતા. આત્મામેં પુરુષાર્થ કરના હૈવહાં કાલલબ્ધિ દેખે તો ઉસકો આત્માકી દરકાર, રુચિ હૈ નહીં. આહા..! વહ કહા, દેખો! **'અંતરકી રુચિકે બિના અંતરમેં નહીં પહુંચા જાતા, સુખ પ્રગટ નહીં હોતા.'** ૩૯૬ હુઆ ન? વિશેષ કહેંગે... (શ્રોતા :- પ્રમાણ વચન ગુરુદેવ!)